

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної роботи

“ЗАТВЕРДЖУЮ”:

Перший проректор

Набока О.Г. Набока О.Г.

« 30 » серпня 2021 р.

**РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СОЦІАЛЬНА РОБОТА З ГРУПОЮ РИЗИКУ»**

підготовки здобувачів першого (бакалаврського)

рівня вищої освіти

спеціальності 232 Соціальне забезпечення

за освітньо-професійною програмою «Соціальне забезпечення»

мова навчання українська

Розробник:

Коношенко С.В., доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри соціальної роботи ДВНЗ «ДДПУ»

Рецензенти:

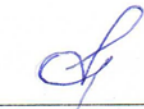
Панасенко Е.А., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології ДВНЗ «ДДПУ»

Трубник І.В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи ДВНЗ «ДДПУ»

Робоча навчальна програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри соціальної роботи

Протокол № 1 від 27 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри

С.В. Коношенко

Погоджено групою забезпечення спеціальності 232 Соціальне забезпечення

Керівник групи забезпечення

С.В. Коношенко

Затверджено та рекомендовано до впровадження

вченою радою

Державного вищого навчального закладу

«Донбаський державний педагогічний університет»

30 серпня 2021 р. протокол №1

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Обов’язкова	
Загальна кількість годин – 150	Рік підготовки:	
	3-й	3-й
	Семестр	
	5, 6- й	5, 6- й
	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 2 (5 семестр), 2 (6 семестр) самостійної роботи студента – 3 (5 семестр), 3 (6 семестр)	10 год. (5 семестр)	4 год. (5 семестр)
	6 год. (6 семестр)	4 год. (6 семестр)
	Практичні	
	22 год. (5 семестр)	10 год. (5 семестр)
	10 год. (6 семестр)	10 год. (6 семестр)
	Самостійна робота	
	58 год. (5 семестр)	76 год. (5 семестр)
	44 год. (6 семестр)	46 год. (6 семестр)
Вид контролю: екзамен (5 семестр), екзамен (6 семестр)		

Метою навчальної дисципліни «Соціальна робота з групою ризику» є допомога студентам у вивченні теоретичних основ ризикованої поведінки, ознайомлення з технологіями її попередження і подолання у клієнтів групи ризику.

2. Матриця компетентностей, програмних результатів навчання, методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни «Соціальна робота з групою ризику»

Компетентності, які формуються, з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Програмні результати навчання з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Методи навчання	Методи контролю
<p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (за ЗК 3 ОП).</p> <p>Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (за ЗК 10 ОП).</p> <p>Здатність до планування та реалізації заходів з надання адресної соціальної допомоги (за ФК 10 ОП).</p> <p>Здатність до планування та реалізації заходів із профілактично-реабілітаційної роботи (за ФК 19 ОП).</p>	<p>Використовування базові знання з історії, теорії та технологій соціального забезпечення у наданні соціальних послуг населенню (за ПРН 21 ОП).</p> <p>Організувати соціальну роботу з різними категоріями населення (за ПРН 22 ОП).</p> <p>Здійснювати профілактичну та реабілітаційну роботу з різними категоріями</p>	<p>Метод проблемного викладення матеріалу, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, самостійна робота, кейс-метод, метод проєктів, створення ситуацій зацікавленості, проведення та аналіз і самоаналіз заходів, самостійна робота.</p>	<p>Усний фронтальний контроль, письмовий індивідуальний контроль, метод самоконтролю, перевірка самостійної роботи, тестування, екзамен.</p>

Здатність до організації соціальної роботи з групою ризику (за ФК 23 ОП).	населення (за ПРН 25 ОП).		
---	---------------------------	--	--

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	зокрема					усього	зокрема				
		л	п	-	-	с.р.		л	п	-	-	с.р.
1	2	3	4	-	-	5	6	7	8	-	-	9
Тема 1. Теоретичні аспекти ризикованої поведінки	14	2	4	-	-	8	15	1	2	-	-	12
Тема 2. Профілактика мобінгу і булінгу як негативних соціальних явищ	14	2	2	-	-	10	14	-	2	-	-	12
Тема 3. Попередження проявів ризикованої поведінки представниками молодіжних субкультур	10	2	2	-	-	6	15	1	2	-	-	12
Тема 4. Профілактика	32	2	6	-	-	22	14	-	2	-	-	12

вандалізму як прояву ризикованої поведінки і негативного соціального явища												
Тема 5. Соціальна робота з представниками кримінальної субкультури як групою ризику	10	2	2	-	-	6	16	2	2	-	-	12
Тема 6. Вплив соціальних інститутів на прояви акцентуйованими неповнолітніми ризикованої поведінки	12	-	6	-	-	6	16	-	-	-	-	16
Разом за 5 семестр	90	10	22	-	-	58	90	4	10	-	-	76
Тема 7. Сирітство як негативне соціальне явище	11	2	-	-	-	9	10	1	-	-	-	9

Тема 8. Генеза соціальної роботи з дітьми, позбавленими батьківського піклування, в Україні та закордоном	16	2	4	-	-	10	14	1	4	-	-	9
Тема 9. Особливості соціального і психофізичного розвитку дітей-сиріт	10	-	2	-	-	8	11	-	2	-	-	9
Тема 10. Форми утримання та виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування	10	2	-	-	-	8	10	1	-	-	-	9
Тема 11. Організація соціальної роботи з дітьми-сиротами і дітьми, позбавленими	13	-	4	-	-	9	15	1	4	-	-	10

батьківського піклування												
Разом за 6 семестр	60	6	10	-	-	44	60	4	10	-	-	46
Усього	150	16	32	-	-	102	150	8	20	-	-	122

4.1. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
5 семестр			
1	Теоретичні основи соціальної та ризикованої поведінки	2	1
2	Сутнісна характеристика явища “мобінгу” і “булінгу”	2	-
3	Молодіжні субкультури як фактор ризикованої поведінки	2	1
4	Поняття вандалізму, основні причини і мотиви руйнівних дій	2	-
5	Представники кримінальної субкультури як група ризику	2	2
		10	4
6 семестр			

6	Сутність і причини сирітства	2	1
7	Вітчизняний та закордонний досвід соціальної роботи з сиротами	2	1
8	Державні та сімейні форми утримання дітей-сиріт	2	1
9	Сучасна соціальна підтримка дітей-сиріт	-	1
		6	4
	Усього:	16	8

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
5 семестр			
1	Ризикована поведінка у сфері дозвілля та Інтернет-спілкування	2	2
2	Ризикована поведінка у сфері захоплень неповнолітніх	2	-
3	Шляхи профілактики “мобінгу” і “булінгу” у шкільному середовищі, в групах ровесників та виробничих колективах	2	2
4	Прояви ризикованої поведінки представниками молодіжних субкультур	2	2

5	Кримінологічні та соціально-психологічні характеристики неповнолітніх, схильних до вандалізму	2	-
6	Юридична відповідальність неповнолітніх за вчинення вандалізму	2	-
7	Запобігання і протидія вандалізму в підлітковому середовищі	2	2
8	Методи психолого-педагогічного впливу на неповнолітніх правопорушників у діяльності соціальних служб	2	2
9	Профілактика відхилень у поведінці акцентуйованих неповнолітніх	2	-
10	Роль інформаційних технологій у маніпулюванні свідомістю та формуванні ризикованої поведінки	2	-
11	Вплив засобів масової інформації на формування поведінки неповнолітніх у вітчизняному і зарубіжному досвіді	2	-
		22	10
6 семестр			
6	Аналіз вітчизняного та закордонного досвіду соціальної підтримки дітей-сиріт	4	4
7	Специфіка соціального і психо-фізичного розвитку дітей-сиріт	2	2
8	Надання соціальної підтримки дітей-сиріт у різних формах утримання дітей-сиріт	4	4

		10	10
	Усього:	32	20

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
5 семестр			
1	Теоретичні аспекти ризикованої поведінки	8	12
2	Профілактика мобінгу і булінгу як негативних соціальних явищ	10	12
3	Попередження проявів ризикованої поведінки представниками молодіжних субкультур	6	12
4	Профілактика вандалізму як прояву ризикованої поведінки і негативного соціального явища	22	12
5	Соціальна робота з представниками кримінальної субкультури як групою ризику	6	12
6	Вплив соціальних інститутів на прояви акцентуйованими неповнолітніми ризикованої поведінки	6	16
		58	76
6 семестр			

7	Сирітство як негативне соціальне явище	9	9
8	Ґене́за соціальної роботи з дітьми, позбавленими батьківського піклування, в Україні та закордоном	10	9
9	Особливості соціального і психофізичного розвитку дітей-сиріт	8	9
10	Форми утримання та виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування	8	9
11	Організація соціальної роботи з дітьми-сиротами і дітьми, позбавленими батьківського піклування	9	10
	Усього:	44	46

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Результати навчання студентів із вивчення навчальної дисципліни визначаються у балах, які виставляються згідно з критеріями оцінювання.

Оцінювання результатів навчання студентів у процесі *лекційного заняття* виставляється за такими критеріями: присутність здобувача на лекції (0,5 балів), складання її конспекту та активна участь у процесі лекції (0,5 балів).

Відповідь на *практичному занятті* оцінюється за наступними критеріями:

4 бали - здобувач у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання.

3 бали - здобувач володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні

висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні завдань, аргументація на достатньому рівні.

1-2 бали - здобувач загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стисло характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні завдань на низькому рівні.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється в 5 семестрі у 51 б. (денна форма навчання) та 76 б. (заочна форма навчання); у 6 семестрі в 77 б. (денна форма навчання) та 81 б. (заочна форма навчання).

Результати поточного контролю рівня знань студентів очної та заочної форм навчання (кількість отриманих балів) обов'язково доводяться викладачем у наприкінці кожного заняття до відома всіх студентів і виставляються в «Журналі обліку поточної успішності та відвідування занять» та є підставою для одержання допуску до підсумкового контролю.

Шкала оцінювання: національна та накопичувальна 100-бальна

За накопичувальною 100-бальною шкалою	За національною шкалою	
	<i>для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт</i>	<i>для заліків</i>
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнято	

Допуск до підсумкового контролю з навчальної дисципліни становить 60 балів, визначається як сумарна мінімальна кількість балів, яку має набрати здобувач вищої освіти для отримання позитивної оцінки «задовільно», крок

шкали – 1. При цьому межа незадовільного навчання становить 59 балів.

Здобувачі вищої освіти, які за поточним оцінюванням у семестрі мають результат навчання з дисципліни 60 балів і вище, можуть, за бажанням, бути:

– звільнені від складання екзамену й отримати в результаті оцінювання 60-80 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни;

– звільнені від складання екзамену й отримати в результаті оцінювання 81-100 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни,

- за відсутності пропусків занять з усіх предметів семестру без поважних причин (до 10%), але за обов'язкового надання в деканат виконаних самостійних завдань з відповідної дисципліни;

– допущені до складання екзамену (у деканат обов'язково надається аркуш відповіді здобувача).

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (денна форма навчання, 5 семестр)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
Т 1	1	0,5	8	2	8	1
Т 2	1	0,5	4	1	8	1
Т 3	1	0,5	4	1	8	1
Т 4	1	0,5	12	3	8	1
Т 5	1	0,5	4	1	8	1

Т 6	-	-	12	3	11	1
Разом	5	2,5	44	11	51	6

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (заочна форма навчання, 5 семестр)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
Т 1	1	0,5	4	1	12	1
Т 2	-	-	4	1	12	1
Т 3	1	0,5	4	1	12	1
Т 4	-	-	4	1	12	1
Т 5	2	1	4	1	12	1
Т 6	-	-	-	-	16	1
Разом	4	2	20	5	76	6

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (денна форма навчання, 6 семестр)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
Т 7	1	0,5	-	-	15	2

Т 8	1	0,5	8	2	15	2
Т 9	-	-	4	1	15	2
Т 10	1	0,5	-	-	15	2
Т 11	-	-	8	2	17	2
Разом	3	1,5	20	5	77	10

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (заочна форма навчання, 6 семестр)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
Т 7	1	0,5	-	-	16	2
Т 8	1	0,5	8	2	16	2
Т 9	-	-	4	1	16	2
Т 10	1	0,5	-	-	16	2
Т 11	-	-	4	1	17	2
Разом	3	1,5	16	4	81	10

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: завдання для поточного та підсумкового контролю, екзамен, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, студентські презентації та виступи на наукових заходах, інші види

індивідуальних та групових завдань.

Питання до іспиту (5 семестр)

1. Сутність і види соціальної поведінки.
2. Класифікації соціальної поведінки.
3. Основні мотиви соціальної поведінки.
4. Сутність і різновиди ризику.
5. Основні групи факторів ризику.
6. Сутність ризикованої поведінки та основні причини її виникнення.
7. Наукові підходи до розуміння ризикованої поведінки.
8. Сутність та відмінності мобінгу і булінгу як наукових понять.
9. Основні механізми і засоби розвитку мобінгу і булінгу.
10. Моделі булінгової поведінки.
11. Прояви мобінгу та булінгу у шкільному і молодіжному житті.
12. Поведінка педагогів як причина виникнення мобінгу.
13. Характеристика проблем щодо складності покарання за прояви мобінгу.
14. Способи превенції та подолання мобінгу і боулінгу у шкільному та студентському середовищі.
15. Сутність й особливості вандалізму.
16. Причини молодіжного вандалізму на різних рівнях.
17. Типи вандалізму залежно від домінуючого мотиву руйнування (С. Коен).
18. Мотиваційні рівні підліткового вандалізму.
19. Класифікація підлітків-вандалів за ставленням до оточуючих.

20. Основні групи методів у профілактиці вандалізму.
21. Бесіда як метод попередження вандалізму.
22. Вимоги до проведення індивідуальної бесіди в роботі з неповнолітнім, схильним до вандалізму.
23. Переконавання як метод попередження вандалізму серед неповнолітніх.
24. Застосування методу навіювання в роботі з підлітками-вандалами.
25. Приклад і порівняння як методи профілактики вандалізму.
26. Стратегія усунення можливостей руйнування та способи її реалізації.
27. Стратегія впливу на мотиви і установки потенційного руйнівника.
28. Сутність кримінальної субкультури та її соціальна шкода.
29. Вплив кримінальної субкультури на неповнолітніх.
30. Характеристика представників кримінальної субкультури.
31. Юридична відповідальність за вандалізм.
32. Кримінальна відповідальність неповнолітніх за вандалізм.
33. Адміністративна відповідальність неповнолітніх за вандалізм.
34. Цивільно-правова відповідальність неповнолітніх за вандалізм..
35. Матеріальна відповідальність неповнолітніх за вандалізм..
36. Комп'ютерна адикція та передумовами її формування.

Питання до іспиту (6 семестр)

1. Сутність і причини сирітства.
2. Соціальне сирітство і його причини.

3. Сутність дитини-сироти чи дитини, позбавленої батьківського піклування, та документи, що підтверджують її статус.
4. Наслідки кризи сімейних стосунків.
5. Добровільне або змушене залишення дитиною сім'ї.
6. Сутність депривації і психічний стан депривованої особистості.
7. Класифікація депривації (рухова, сенсорна, материнська і соціальна).
8. Форми соціальної депривації за ознакою ізоляції.
9. Класифікація депривації за змістом (емоційна, духовна, пізнавальна, психокультурна).
10. Види депривації за тривалістю.
11. Рівні розвитку депривації особистості.
12. Специфіка розвитку дітей-сиріт у ранньому і дошкільному віці.
13. Характеристика дітей-сиріт молодшого шкільного віку.
14. Психофізичні особливості дітей-сиріт підліткового віку.
15. Характеристика дітей-сиріт юнацького віку.
16. Різновиди державних закладів опіки дітей в Україні.
17. Усиновлення як сімейна форма утримання дітей-сиріт.
18. Опіка і піклування як сімейна форма утримання дітей-сиріт.
19. Сутність і типи прийомних сімей.
20. Дитячий будинок сімейного типу як форма утримання дітей-сиріт.
21. Етапи і зміст діяльності щодо поширення і розвитку сімейних форм влаштування дітей-сиріт.
22. Вимоги соціальних служб до потенціальних прийомних батьків.
23. Принципи взаємопідбору дитини та прийомної сім'ї.
24. Підготовка дитини до переходу у прийомну сім'ю.
25. Сутність і завдання соціально-педагогічної роботи з дітьми-сиротами і дітьми, позбавленими батьківського піклування.
26. Сфери соціально-педагогічної роботи з дітьми-сиротами.
27. Функції соціально-педагогічної роботи з дітьми-сиротами.

28. Класифікація форм соціально-педагогічної роботи з дітьми-сиротами.
29. Фактори, на які має спиратися методика роботи соціального педагога з дітьми-сиротами.
30. Специфічні риси вихованців інтернатних закладів.
31. Утримання і виховання дітей-сиріт у східнослов'янських племен.
32. Турбота про сиріт за часів Київській Русі.
33. Шляхи розв'язання проблеми сирітства за часів українського козацтва.
34. Створення перших державних установ для дітей-сиріт.
35. Утримання дітей-сиріт за часів Петра 1.
36. Імператорські виховні будинки І. Бецького.
37. Піклування про дітей-сиріт з кінця ХІХ до початку ХХ ст.
38. Робота з дітьми-сиротами у 20-х - 30-х рр. ХХ ст.
39. Напрями соціально-виховної роботи з дітьми-сиротами у роки Другої світової війни.
40. Виховання дітей-сиріт у 50-80 роки ХХст.
41. Соціальне виховання дітей-сиріт за часів незалежної України.
42. Характеристика особистісного розвитку дітей-сиріт дитячого віку.
43. Особливості психофізичного розвитку дітей-сиріт у дошкільний період.
44. Специфіка психосоціального розвитку дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківської опіки, молодшого шкільного віку.
45. Розвиток особистості дитини-сироти у підлітковий період.
46. Характеристика особистісного розвитку дітей-сиріт у юнацький період.

7. Рекомендована література

Основна

1. Аналіз системи послуг в закладах інтернатного типу для дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування, дітей-інвалідів в Україні / [ред. кол. Н. Скрипка, Л. Байда, Є. Павлова]. К., 2018. 240 с.

2. Баранник, Лілія Борисівна. Соціальний захист громадян [Текст] : навч. посіб. / Л. Б. Баранник, Т. В. Корягіна ; Ун-т мит. справи та фінансів. - Вид. 3-тє, допов. і перероб. - Дніпро : Ун-т мит. справи та фінансів, 2020. - 271 с.

3. Бевз Г.М., Пеша І.Д. Дитина в прийомній сім'ї: нотатки психолога. К: УІСД, 2017. 204 с.

3. Вихованці інтернатних закладів про себе і своє життя / [О. М. Балакірєва, О. О. Яременко та ін.]. К. : УІСД, 2019. 134 с.

4. Гера, Тетяна. Супровід інтеграції сімей переселенців: технологія роботи асистента родини [Текст] : [підручник] / Тетяна Гера ; Дрогобиц. держ. пед. ун-т ім. Івана Франка. - Дрогобич : РВВ Дрогоб. держ. пед. ун-ту ім. Івана Франка, 2018. - 243 с.

5. Дакал, Алла Василівна. Державна політика України у сфері захисту прав дітей: сучасний стан і напрями розвитку [Текст] : монографія / А. В. Дакал ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - Київ : НАДУ, 2019. - 297 с.

6. Захист дітей, які потребують особливої уваги суспільства [Текст] : статист. зб. : [за 2014 - 2017 рр.] / Держ. служба статистики України. - Київ : Держ. служба статистики України, 2018. - 76 с.

7. Іванова, Ірина Борисівна. Методи соціальної роботи (на основі державних стандартів соціальних послуг) [Текст] : навч. посіб. / Іванова І. Б. - Київ : Ун-т "Україна", 2018. - 301 с.

8. Кириленко, Валентина Граціянівна. Консультативні практики в соціальній роботі [Текст] : навч.-метод. посіб. / Кириленко В. Г. - Київ : Університет "Україна", 2020. - 357 с.

9. Мельник, Володимир Петрович. Соціальний захист осіб з інвалідністю: теоретико-правові проблеми [Текст] : монографія / В. П. Мельник ; Навч.-наук. ін-т права ім. І. Малиновського, Нац. ун-т "Остроз. акад.". - Київ : Людмила [вид.], 2018. - 419 с.

10. Оверчук, Вікторія Анатоліївна. Соціальна політика в контексті реабілітації та працевлаштування осіб з інвалідністю [Текст] : [монографія] / В. А. Оверчук. - Вінниця : Кушнір Ю. В., 2019. - 298 с.

11. Соціальна робота з групою ризику : Курс лекцій / Укладач Коношенко С.В. Слов'янськ : Видавництво Б.І. Маторіна, 2021. 42 с.

Допоміжна

1. Олифіренко, Юлія Іванівна. Механізми державного впливу на процеси соціального благополуччя дітей в умовах децентралізації влади [Текст] : монографія / Ю. І. Олифіренко, Ю. П. Харченко ; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. М. П. Бутка ; Чернігів. нац. технол. ун-т. - Чернігів : ЧНТУ, 2019. - 291 с.

2. Пірен, Марія Іванівна. Соціальна робота у територіальній громаді: теорія та практика [Текст] : підручник / М. І. Пірен ; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича : Рута, 2019. - 327 с.

3. Раєвська, Яна Миколаївна. Теорія і практика психологічного забезпечення міжпрофесійної взаємодії фахівців соціальної сфери [Текст] : монографія / Я. М. Раєвська ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка НАПН України. - Київ : Панькова А. С. [вид.], 2020. - 343 с.

4. Реформування системи соціальних послуг в Україні: проблеми та перспективи [Текст] : колект. монографія / [Н. І. Кривоконь та ін. ; за ред. д-ра психол. наук, проф. Н. І. Кривоконь] ; Чернігів. нац. технол. ун-т, Навч.-наук. ін-т права і соц. технологій. - Чернігів : ЧНТУ, 2019. - 107 с.

5. Романова, Н. Ф. Соціальне партнерство [Текст] : навч.-метод. посіб. / Н. Ф. Романова, І. П. Мельник ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Ф-т соц.-екон. освіти. - Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2017. - 238 с.

6. Соціальна робота з безробітними людьми. Освіта для безробітних [Текст] = Social work with unemployed people. Edukation for unemployed people

: підручник / [ред.]: Ян Голоніч, Петер Матишак, Марек Нікел. - Ужгород : РІК-У, 2018. - 261 с.

7. Соціальна робота з вимушеними переселенцями в сучасній Україні [Текст] : монографія / Борисова О. В. [та ін.] ; Луган. нац. аграр. ун-т. - Київ : Кондор, 2019. - 465 с.

8. Соціальна робота з особами з особливими потребами [Текст] : навч. посіб. / [уклад. Г. В. Фещенко] ; Черкас. облдержадмін., Департамент освіти і науки, Комунал. ВНЗ "Уман. гуманітар.-пед. коледж ім. Т. Г. Шевченка". - Умань : Сочінський М. М. [вид.], 2020. - 134 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Закон України „Про соціальні послуги” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/966-15>.

2. Закон України „Про соціальну роботу з дітьми та молоддю” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2558-14>.

3. Електронний каталог бібліотеки ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» - Режим доступу : <http://ddpu.edu.ua:8081/ru>

4. Електронні ресурси Національної бібліотеки України імені В. Вернадського –
Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/node/2116>.

5. Карітас України : звітні матеріали соціологічного дослідження „Діти групи ризику: особливості соціальної поведінки” в рамках проєкту „Допомога дітям вулиці” [Електронний ресурс]. / Режим доступу: http://caritas-ua.org/index.php?option=com_content&task=view&id=220&Itemid=23

6. Національний репозитарій академічних текстів – Режим доступу : <http://nrat.ukrintei.ua/>.

7. Типове положення про центр соціально-психологічної реабілітації дітей : [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF>.

9. Посилання на дистанційний курс

Сторінка курсу в Moodle :

<http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=420>